

غلامحسین مظلومی عقیلی
کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی

خطر زرد را جدی بگیریم

آذربایجان بزرگ و رهایی آذربایجان "جنوبی" از فرمانروایی اشغالگران ایرانی را کرده بود. در تابستان سال ۱۹۸۹ "جهبه خلق آذربایجان" در باکو در اعلامیه‌ای خواهان "الغا تمام مرزهای سیاسی در راه توسعه‌نی ارتباطات فرهنگی و اقتصادی با آذربایجان جنوبی می‌شود. (گفت و گو/ش ۳۳/۱۳۳) ص ۸۰) و شعار "اعاده وحدت قومی آذربایجان‌ها" را پیش می‌کشد که "در دو سوی مرز زندگی می‌کنند" و آشکارا شعار آذربایجان واحد را مطرح می‌کنند و می‌گوید: "مردم آذربایجان باید به مثالهای یک تمامیت واحد مورد شناسایی قرار گیرند روابط اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی باید میان ملت تقسیم شده‌ی ما اعاده گردد" متن‌سازانه گردانندگان وزارت خارجه‌ی ایران در برابر این تجاوزات آشکار جمهوری آذربایجان به استقلال و حاکمیت ملی ایران، سیاست مماثلات را در پیش گرفتند، زیرا امیدوار بودند با صدور انقلاب به جمهوری "شیعه" نشین آذربایجان یک حکومت اسلامی در باکو روی کار آورند. شعارهای اسلامی در باکو روی کار آورند. شعارهای بان تورکیست و تجاوز کارانه‌ی باکو به وحدت اسلامی تفسیر می‌شد حال آن که جبهه‌ی خلق آذربایجان از دیدگاه فکری به شدت ضد اسلامی بود. توفيق قاسموف از رهبران این جبهه در مقاله‌ای نوشته بود:

مسلمانی به معنای دقیق کلمه در آذربایجان نیست. بیشتر آذری‌ها حتی نمی‌دانند که در قرآن

سفیر جمهوری آذربایجان ضمن آن که آیت الله شریعتمداری را مظہر (نهضت آزادی بخش ملی آذربایجان جنوبی) در مقابل مقامات ایرانی نامیده بود از ایرانیان به عنوان اشغالگران آذربایجان جنوبی نام برده و آرزوی برپایی کشور آذربایجان جنوبی می‌شود. (گفت و گو/ش ۳۳/۱۳۳)

پس از فروپاشی شوروی، شرایط سیاسی خطرناکی در منطقه پدیدار شد. اگر در روزگار شوروی، "خطر سرخ" ما را تهدید می‌کرد، پس از فروپاشی "خطر زرد" جایگزین "خطر سرخ" شد. تا پیش از فروپاشی شوروی گروههای چپ مارکسیستی وابسته برای ایران خطر به شمار می‌رفتند و پس از آن خطر "پان تورکیسم" پدیدار شد. اتحاد شوروی از میان رفت، اما بر فراز خاکسترها آن دشمنی سرسخت از نگره‌ی ساختار قومی ایران، خطرناک‌تر از اتحاد شوروی زاده شد. جمهوری آذربایجان که از همان روز نخست زایش سیاست ضد ایرانی سرسختانه‌ای در پیش گرفته بود، در بی اتحادی راهبردی با ترکیه، اسرائیل و آمریکا، شعار آذربایجان واحد را پیش کشید. نصیب نصیب‌زاده نصیبی سفیر پیشین جمهوری آذربایجان در ایران و از اعضای رهبری حزب پان تورکیستی مساوات در مقاله‌ای که در سال ۱۹۹۸ در باکو به چاپ رسانید نوشت:

آذربایجان جنوبی (یعنی آذربایجان ایران) می‌تواند قوی‌ترین و وفادارترین متعدد بالقوه در آینده قابل پیش‌بینی تلقی گردد، اندیشه‌ی یک آذربایجان واحد در جمهوری آذربایجان از مقولیت گستره‌ای برخوردار است.

(فصلنامه گفت و گو/ش ۳۳/خرداد ۸۱/۷۴ ص)

چیست. دین به صورت چنان کاملی در جمهوری ما سرکوب شده که تقریباً به دست فراموشی مسروقه شده است.
(گفت و گو، من ۸۲)

یکی از رهبران جبهه‌ی خلق آذربایجان اکرم ایلیسلی - در گفت و گویی با نشریه "آبیات و تاریخچه مسیر" - ۱۰ شهریور ۱۹۸۸ ایران را بزرگترین استثنای آذربایجان "نامیده و اعلام می‌دارد: ملت همچو خود را از شر نفوذ بزرگترین و شفیق ترین انتشارگر خود ایران خالص نکرده است. گفت و گو، من ۸۳

اکرم ایلیسلی در همان گفت و گو به تندی بر اسلام می‌تازد و اسلام را یک دین واپس گراخوانده و می‌گوید: اگر نظر مرا بخواهید دین اسلام نه فقط هیچ روشگری با پیشرفتی برای زندگی مردم آذربایجان به همراه نداشت بلکه بر عکس بی دلیل نیست که بسیاری از کسانی که برای ملت مطلب ترقی و پیشرفت داشته‌اند، خواسته یا ناخواسته بر خدمت آن وارد شده‌اند.

ابوالفضل ایلچی بیگ هم رئیس جمهوری پیشین آذربایجان در تیر ماه سال ۱۳۷۱ - (۱۹۹۲) در گفت و گویی گفته بود:

در آذربایجان به اذری‌ها وزبان اذری ظلم شده و نمی‌توانم نسبت به سرنوشت میلیون‌ها اذری که در ایران زندگی می‌کنند، بی تفاوت باشم. گفت و گو، من ۸۳

ابوالفضل ایلچی بیگ - رهبر وقت آذربایجان اشکاراً از اشغال آذربایجان ایران سخن می‌گوید و در یک سخنرانی در باکو از بربابی یک کشور بزرگ توک سخن گفت که می‌باشد ۷۰ میلیون درک آنانولی و ۳۰ میلیون آذری یک کشور ۱۱۰ میلیونی تشکیل دهنده و پس از این وحدت به جهان بگوییم که در این منطقه بدون تایید این کشور خویل آندازیم گذاشت صورت نخواهد گرفت (گفت و گو، من ۸۴).

ایلچی بیگ ضمن آن که مردم آذربایجان ایران را بخشی از آذربایجان شوروی قلمداد می‌کرده اعلام کرد: تصویر نشود ما فقط هفت و نیم میلیون جمیعت داریم، بیست میلیون هم در آذربایجان جنوبی داریم.

پیش از این رهبران اعلام چنگ داده او ایرانیان را به استقلال ایران اعلام چنگ داده او ایرانیان را

"اشغالگران" و "غاصبان" آذربایجان جنوبی نامیدند. رهبران ایران که می‌پنداشتند با از میان رفتن شوروی برای مرزهای شمالی ایران امنیت فراهم آمدند، با شگفتی هر چه تمام قریباً دشمنی روبرو شدند که بیش از شوروی ایران را تهدید می‌کرد. اگر در نظر بیاوریم که یک سوم مردم ایران ترک زبان هستند و گرایشات جدایی خواهانه در آذربایجان ایران، به هر حال واقعیتی است که آن را نمی‌توان انکار کرد، آنگاه خطر پان تورکیسم را بهتر می‌توان دریافت. ایران در آغاز سیاست پشتیبانی از آذربایجان را در برابر ارمنستان در پیش گرفت. برخی تندروها شعار آرمنستان کافرستان را فراروی سیاست خارجی ایران نهادند.

دو آذربایجان را بر حکومت اسلامی ترجیح می‌دادند. سیاست‌های ضد انسانی جمهوری آذربایجان دینی ایران را سخت سخورده می‌ساخت. آن‌ها می‌پنداشتند که مذهب تشیع میان دو کشور ایران و آذربایجان دوستی می‌افزیند، اما احساسات تند ترک گرایی که از سوی ترکیه تبلیغ می‌شد مردم جمهوری آذربایجان را به سوی خود کشیده بود تا حدی که ابوالفضل ایلچی بیگ خود را "سریاز آثارورک" نامیده و ایرانیان را آشغالگران تبریز و اردبیل و زنجان نام نهاد و در سخنرانی‌هایش اشکاراً از آزاد کردن تبریز سخن گفت.

جمهوری آذربایجان استغالل و یکهارچگی ایران را به چالش گرفته بود. سیاست ضدیور انقلاب اسلامی به آذربایجان شکست خورد و آنگاه که یکهارچگی ایران به گونه‌ای جدی از سوی

عده‌ای در صدد جداسازی آذربایجان ایران هستند

آذربایجان به چالش گرفته شد، ایران راه دوستی با ارمنستان را برگزید. از آن جا که در جهان سیاسته دشمن دشمن، دوست می‌باشد، ایران برای تامین امنیت ملی خود به ناچار به سوی دشمن سرسرخ است آذربایجان، ارمنستان روی آورد. رهبران ایران که به حق نگران امنیت ملی کشور بودند، به ناچار برای از میان بردن خطر آذربایجان، راهکار پارسیانید به ارمنستان را در پیش گرفتند: این سیاست با منافع ملی ایران سازگاری داشت و می‌باشد زودتر از این‌ها در پیش گرفته می‌شد، اما رهبران دینی ایران را ز دیدگاه انقلاب اسلامی با دشواری ایدئولوژیکی بزرگی رو به رو ساخت و گونه‌ای ناسازگاری میان منافع ملی ایران و اهداف انقلاب اسلامی را پدید آورد و سیاست خارجی ایران که بر پایه‌ی انترناسیونالیسم اسلامی استوار شده بود را زیر سوال برد. آذربایجانی‌ها مسلمان و پیرو مذهب تشیع بودند، ارمنی‌ها نه مسلمان بودند و نه شیعه مذهب، آنگاه که بر سر قره‌باغ گنجی خونین میان دو جمهوری همسایه در گرفت، چشمداشت جهان اسلام آن بود که جمهوری اسلامی ایران از مردم مسلمان آذربایجان در برابر نامسلمانان ارمنی پشتیبانی کند، اما ایران با شکفتی از ارمنیان پشتیبانی کرد. سیاست پشتیبانی از ارمنستان سیاستی درست بود و ما نمی‌خواهیم بر آن خرد بگیریم.

در قل آویو و واشنگتن جستجو کرد. برای نمونه روزنامه‌ها و مجلات پان‌تورکیستی در تهران و تبریز و زنجان و ارومیه و اردبیل با پول چه کسانی و با کدام امکانات چاپ و پخش می‌شوند؟ گرددانندگان آشنا و پنهان این نشریه‌ها چه کسانی هستند؟ بر انگیختن ترک زبانان ایرانی علیه هم می‌نهنگ فارسی زبان و طرح شعارهای تحریک‌کننده چون پان فارسیسم، شوونیسم فارس و فارس‌های نژادپرست در راستای منافع چه کسانی است؟ چه کسانی هستند که با به راه آنداختن آتش دشمنی و کینه‌ی فارس و ترک زمینه را برای جنگ داخلی و تکه‌تکه کردن ایران آماده می‌کنند؟ چه کسانی هستند که در این نشریات الفبای ترکی لاین رایج در ترکیه را آموزش می‌دهند. و در نوشته‌های خود واژگان و اصطلاحاتی که در زبان ترکی ترکیه و نه ترکی رایج در ایران به کار می‌رود را به کار می‌برند؟ چه کسانی هستند که در نوشته‌هایشان از افراسیاب تورانی برای مردم آذربایجان قهرمان ملی می‌سازند و به فردوسی و شاهنامه دشنام می‌دهند و حمامه‌ی دده قورقوت و کوراوغلی را بر حمامه‌ی رستم و سهراب و اسفندیار برتر می‌نهند؟ این کارها با چه اهدافی انجام می‌شود؟ همه واقعیت‌ها نشانه‌ی آن است که امریکا و اسرائیل همان توطئه‌ای را که در سوریه و یوگسلاوی و افغانستان از راه برانگیختن احساسات قومی و دامن زدن به کینه‌ها و دشمنی‌های نژادی انجام دادند، در ایران هم می‌خواهند انجام دهند، آیا امریکا و اسرائیل خواهند توانست به باری مزدوران منطقه‌ای خود ایران را تکه‌تکه کنند؟ در چهارچوب این

شرکت خدمات مسافرتی

اطلس (عضو IATA)

شماره ثبت: ۷۵۴۰ تاریخ تأسیس: ۱۳۴۹/۷/۲۶

بیش از چهاردهه ساله خدمت

خیابان میرداماد، میدان مادر (معسنی)، خیابان شهید شاه نظری
بلک ۴۱، صندوق پستی: ۱۹۹۱-۱۴۱۵۵
تلفن: ۰۲۲۷۰۰۶۲-۰۲۲۷۰۰۶۱-۰۲۲۷۰۰۶۳
فاکس: ۰۲۲۷۰۰۶۳

نشاهی موجود در روابط ایران و آمریکا از سوی و تنشی‌های فراوانی که میان ایران و آذربایجان می‌باشد فعل شدن محور تهران- ایران- مسکو را گریزانیدیر ساخته است. و همگی مدارک و شواهد گویای آن است که رسیله‌های پان توکیسم را باید فراتر از امکانات و توانمندی‌های دولتی کوچک چون آذربایجان یا دولتی غرق در گرفتاری‌های بزرگ اقتصادی چون ترکیه دید. هوشیاری سیاسی ما را بر آن می‌دارد که در ورای دولت‌های ترکیه و آذربایجان، دست سازمان‌های جاسوسی امریکا و اسرائیل را بینیم. توطئه بزرگی مانند جدا کردن شش استان پر جمعیت ایران که سر آغاز تکه کردن گونه‌ی ایران می‌باشد، طرحی بزرگتر و پر هزینه‌تر از آن است که کشورهای ترکیه و آذربایجان بتوانند آن را به پیش برند. این دو دولت سرسپرده به مانند مزدوران امپریالیسم تنها ابزار اجرای این توطئه هستند. سرنخ پان‌تورکیسم و روپادهای این چنین را باید